

مهرگان و سده؛ میراثِ مقبولِ جهانی، یادگارِ مغفولِ ایرانی

این جشن‌ها می‌توانند نقشی کلیدی در تقویت هویت فرهنگی، نشاط اجتماعی و حتی رونق گردشگری کشور داشته باشند. در شهرهای مثل اصفهان که هدف‌گذاری کلان مدیریت آنها، تبدیل‌شدنشان به قطب گردشگری کشور است، برگزاری آیین‌های ملی که جزو میراث ناملموس و ثبت جهانی شده ایران هستند (همچون سده و مهرگان) می‌تواند به فرصتی ناب برای جذب گردشگران داخلی و خارجی تبدیل شود. با توجه‌به سابقه تاریخی اصفهان در برگزاری آیین باشکوهی مثل سده که وصف آن در کتاب‌های تاریخی وجود دارد، انتظار می‌رود تا این جهان شهر در پاسداری از این میراث ارزشمند ایرانی پیش‌گام باشد و با تعریف تورهای مناسب، در این فرصت طلایی برای جذب گردشگران بهره بگیرد. در این میان، به باور کارشناسان، همکاری میان اداره کل میراث‌فرهنگی، اراده کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، شهرداری و نهادهای آموزشی نظیر آموزش‌وپرورش می‌تواند الگویی برای اجرای هم‌زمان سه هدف فرهنگی، آموزشی و گردشگری باشد تا با احیای آیین‌های ایرانی، افزایش آگاهی عمومی و تقویت صنعت توریست، بال گردشگری اصفهان در اقق‌های بالاتر به پرواز درآید.

❖ نقش دولت‌ها تسهیلگری است نه مداخله‌گری

در این پیوند مدیر مرکز مطالعات منطقه‌ای پاسداری از میراث‌فرهنگی ناملموس در آسیای غربی و مرکزی گفت: جشن‌هایی مانند سده، مهرگان و «هوروز»، برخلاف تصور رایج، آیین‌هایی زرتشتی نیستند؛ بلکه روسومی ملی با ریشه در سنت‌های کشاورزی و زندگی جمعی مردم ایران به شمار می‌روند؛ زیرا هر آیین و سنتی در پاسخ به نیازهای اجتماعی و فرهنگی زمانه خود شکل می‌گیرد و در گذر دوران، پویایی خود را حفظ می‌کند. اتوسا مؤمنی افزود: میراث ناملموس، زمانی ارزشمند است که پویا و زنده بماند؛ اما اگر آیین‌ها به حالت ایستا یا موزهای درآیند از معنا تهی می‌شوند؛ به همین دلیل باید کوشید تا بر برگزاری آیین‌های بومی و انتقال آن به نسل‌های جوان، پویایی و زیست‌پذیری آنها حفظ شود. او با تأکید بر ضرورت اقدامات حفاظتی برای میراث ناملموس ایران همچون آیین‌های مهرگان و سده خاطرنشان کرد: ثبت جهانی آیین‌های نامند، سده، مهرگان، «پیلنا» و نوروز، تنها بخشی از میراث حفاظت شده است. او افزود: در ایران نیز بر اساس دستورالعمل اجرایی این کنوانسیون، ۱۱ دستگاه اجرایی از جمله وزارت میراث‌فرهنگی، آموزش‌وپرورش، ارشاد، شهرداری‌ها و نهادهای فرهنگی موظف به همکاری در اجرای اقدامات حفاظتی هستند. او خاطرنشان کرد: اجرای آیین‌های مانند سده و مهرگان مستلزم مطالعاتی فضا و امکانات است و در این زمینه دستگاه‌هایی مانند شهرداری‌ها می‌توانند نقش مؤثری در تخصیص فضاهای مناسب ایفا کنند. به گفته مؤمنی، هدف نهایی آن است که با حضور جوامع برگزارکننده از جمله جامعه زرتشتیان و همکاری دستگاه‌های اجرایی، پاسداری از این میراث‌ها به شکل عملی و پویا ادامه یابد.

❖ هم‌افزایی نهادهای فرهنگی، شرط پاسداری از آیین‌های ایرانی

مؤمنی تصریح کرد: میراث ناملموس، خلاف آثار مادی، متعلق به مردم است و تلاوم آن زمانی تضمین می‌شود که خود جوامع برگزارکننده آن را زنده نگه دارند و به نسل‌های بعدی منتقل کنند. او افزود: در مقابل، دولت‌ها وظیفه دارند شرایط مناسب را برای حفظ، آموزش و معرفی این آیین‌ها فراهم سازند. اما نمی‌توانند در محتوای آن دخالت مستقیم داشته باشند. مؤمنی با تأکید بر اینکه برگزاری آیین‌های شاد در جامعه امروز ما اهمیت ویژه‌ای دارند، افزود: این آیین‌ها به تقویت وقاف اجتماعی، ارتقای دیپلماسی فرهنگی و گسترش تبادلات فرهنگی میان کشورهای منطقه ایران فرهنگی بزرگ کمک می‌کنند. به گفته او، برنامه معاونت میراث‌فرهنگی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و مرکز مطالعات میراث ناملموس این است که آیین‌های شادمانه مشترک با کشورهای هم‌فرهنگ را به‌عنوان میراث بشری در سطح بین‌المللی مطرح کند.

❖ جشن‌های ایرانی ریشه در فرهنگ ملی دارند، نه باورهای مذهبی

مؤمنی درباره چالش برگزاری برخی از جشن‌ها همچون سده یا مهرگان گفت: ممکن است در برخی موارد محدودیت‌هایی وجود داشته باشد؛ اما این آیین‌ها در ذات خود متعلق به مردم هستند و در جوامع مختلف از جمله زرتشتیان ایران و حتی در کشورهای دیگر، به‌صورت عمومی یا خصوصی برگزار می‌شوند.

او افزود: احترام به رسوم درونی هر جامعه، بخشی از شان میراث ناملموس است و برخی جوامع برگزارکننده ممکن است به دلایل

فرهنگی، بخش‌هایی از آیین خود را در دایره خصوصی برگزار

نشانی: اصفهان، میدان آزادی، خیابان دانشگاه
نرسیده به حکیم نظامی، کوچه شهید مصطفی رحانی
(شماره ۱۹)، پلاک ۶، ساختمان رویداد پارس
تلفن : ۰۲۱-۳۶۲۹۳۷۵۰-۳ (خط فاکس : ۳۶۲۹۳۲۹۲-۰۲۱)
لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز توزیع رویداد پارس

منشور کوروش؛ روایت نخستین بیانیه انسانیت در تاریخ

در روزگاری که جهان هنوز در سایه قدرت‌های مطلقه و جنگ‌های بی‌پایان می‌زیست، فرمانروایی از شرق برخاست که نامش با واژه‌هایی چون عدالت، مدارا و آزادی گره خورد. منشور کوروش یا استوانه کوروش بزرگ از شگفت‌انگیزترین اسناد باستانی است که تصویری بی‌سابقه از مفهوم انسان‌دوستی در دل تاریخ ارائه داده است.

به گزارش ایمناد، روزگاری که جهان هنوز در سایه قدرت‌های مطلق و جنگ‌های بی‌پایان می‌زیست، فرمانروایی از شرق برخاست که نامش با واژه‌هایی چون عدالت، مدارا و آزادی گره خورد. منشور کوروش یا استوانه کوروش بزرگ، یکی از شگفت‌انگیزترین اسناد باستانی است که تصویری بی‌سابقه از مفهوم انسان‌دوستی در دل تاریخ ارائه می‌دهد؛ سندی گلی که در میانه قرن ششم پیش از میلاد، به فرمان کوروش هخامنشی نوشته شد و تا امروز الهام‌بخش اندیشه‌های انسانی در سراسر جهان است. سال ۱۷۸۹ میلادی، باستان‌شناس آشوری‌تبار «هرمزد رسام» در جریان کاوش‌های خود در محوطه باستانی بابل (در نزدیکی بغداد امروزی)، به استوانه‌ای گلی با نوشته‌های میخی دست پیدا کرد. این لوح در بخش شمالی شهر و در نزدیکی معبد بزرگ مردوک، خدای بابلیان، کشف شد. بعدها مشخص شد که استوانه درون دیوار یکی از بناهای مذهبی کار گذاشته شده بود.

رسمی که ریشه در سنت‌های کهن میان‌رودان داشت، جایی که شاهان فاتح، فرمان‌های خود را در دل خشت‌های بناها ثبت می‌کردند تا برای خدایان و آیندگان باقی بماند. استوانه کوروش از گل پخته ساخته شده و حدود ۲۲ سانتی‌متر طول و ۱۰ سانتی‌متر قطر دارد.

متن آن با خط میخی و به زبان اکدی (شاخه‌ای از زبان بابلی نو) نگاشته شده است. نوشته در اصل شامل ۴۵ سطر بوده که بخش‌هایی از آن بر اثر گذر زمان از بین رفته است.

هرچند منشور کوروش در اصل متنی مذهبی– سیاسی برای مشروعیت‌بخشی به حکومت او در بابل بوده است، اما مضمون آن در دوران مدرن معنایی تازه یافته است.

از قرن بیستم به بعد، بسیاری از اندیشمندان و نهادهای بین‌المللی آن را پیش‌نمونه‌ای از اندیشه حقوق بشر دانسته‌اند. در سال ۱۹۷۱، به مناسبت جشن‌های ۲۵۰۰ساله شاهنشاهی ایران، استوانه از موزه بریتانیا به تهران آورده شد و برای نخستین‌بار در کاخ گلستان به نمایش درآمد. در نوامبر ۲۰۲۵، یونسکو در چهل و سومین نشست عمومی خود در سمرقند به طور رسمی با اجماع اعضا، منشور کوروش را به‌عنوان «نخستین سند مکتوب حقوق بشر جهان» به رسمیت شناخت؛ تصمیمی که جایگاه ایران را به‌عنوان خاستگاه یکی از کهن‌ترین میراث انسانی عدالت و آزادی تثبیت کرد.

استوانه کوروش تنها یک یادگار باستانی نیست، بلکه می‌تواند آینه‌ای از آغاز اندیشه انسانی در

سیاست باشد.

اندیشه‌ای که قدرت را با مسئولیت، و فتح را با مدارا معنا کرده است، کوروش در زمانی سخن از آزادی و بازسازی آورده که جهان هنوز زبان چنین مفاهیمی را نمی‌دانسته است.

امروز، پس از گذشت بیش از دو هزار و پانصد سال، منشور کوروش همچنان پیامی روشن برای

زمانه ما دارد؛ آن که با احترام به انسان و تنوع فرهنگ‌ها حکومت کند، میراثش از مرزهای زمان خواهد گذشت.

www.esfahanemrooz.ir

ثبت گل رز عربستان ربطی به گل محمدی ایران ندارد

داشت: توافقی در ذیل یونسکو وجود دارد که آثار را در حوزه‌های مختلف ثبت می‌کند. بخشی از این کنوانسیون مربوط به سال ۱۹۷۲ میلادی و شامل آثار ملموس می‌شود، و بخشی دیگر بر اساس کنوانسیون ۲۰۰۳ مربوط به ثبت آثار غیرملموس است. او افزود: ثبت آثار غیرملموس قاعده‌ای دارد؛ هر کشور آیین و رسومی دارد که برای جغرافیای خودش قابل‌احترام است و می‌توان آن را ثبت کرد. ایزدی بیان کرد: عربستان منطقه‌ای به نام طائف دارد که نوعی گل جهانی ثبت خواهد شد. این در حالی است که ایرج رستگار، رئیس موزه گل محمدی ایران دپروز گفته بود که عربستان گل محمدی را با عنوان رز طائف به ثبت جهانی رسانده است.

ایران با داشتن بیش از ۳۰ هزار هکتار سطح زیر کشت گل محمدی، به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این گل در جهان شناخته می‌شود و ثبت جهانی گل محمدی به نام ایران ضرورت دارد. به گزارش فارس، مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان اظهار داشت: ثبت جهانی گل رز عربستان ربطی به گل محمدی و گلاب ایران ندارد. آیین گلاب‌گیری که ریشه در فرهنگ و هویت ایرانی دارد به نام ایران در فهرست جهانی ثبت خواهد شد. این در حالی است که ایرج رستگار، رئیس موزه گل محمدی ایران دپروز گفته بود که عربستان گل محمدی را با عنوان رز طائف به ثبت جهانی رسانده است.

ایران خاستگاه و کانون تنوع ژنتیکی گل محمدی در جهان است و این گل از ایران به عثمانی و سپس به سوریه و از آنجا به اروپا رفته است. ایران با داشتن بیش از ۳۰ هزار هکتار سطح زیر کشت گل محمدی، به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این گل در جهان شناخته می‌شود و ثبت جهانی گل محمدی به نام ایران ضرورت دارد. صیانت از این گل، صیانت از میراث‌فرهنگی و وظیفه ملی است. عربستان سعودی اقدام به ثبت گونه‌ای از گل با عنوان «رز طائف» در فهرست جهانی یونسکو کرده است.

این در حالی است که در منابع اروپایی، عربستان حتی در فهرست کشورهای تولیدکننده گل محمدی و روغن آن هم دیده نمی‌شود. در مقابل، ایران پرونده‌ای برای ثبت جهانی «آیین گلاب‌گیری» تهیه کرده و بر محور سنت‌های اجتماعی و فرهنگی مرتبط با این آیین متمرکز است. مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان گفت: ما پرونده‌ای برای ثبت جهانی گل محمدی و آیین گلاب‌گیری تهیه کرده‌ایم که بر محور سنت‌های اجتماعی و فرهنگی مرتبط با این آیین متمرکز است. کرم‌زاده تصریح کرد: گل محمدی ایران به نام گل محمدی ایران ثبت خواهد شد و میراث‌فرهنگی با جدیت پیگیر ثبت جهانی آن است. آیین گلاب‌گیری که ریشه در فرهنگ و هویت ایرانی دارد، به نام ایران در فهرست جهانی ثبت خواهد شد.

❖ اهمیت فرهنگی و تاریخی گلاب‌گیری در هویت ایرانیان

علیرضا ایزدی، مدیرکل ثبت حريم آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی، در این زمینه اظهار

امضای تفاهم‌نامه همکاری علمی بین دانشگاه‌های کاشان و کر بلا

دانشجوی بین‌المللی در دانشگاه کاشان مشغول به تحصیل هستند. او گفت: در این تفاهم‌نامه بر تمایل دانشگاه کاشان بر گسترش همکاری‌های بین‌المللی در زمینه‌های مختلف همچون تبادل استاد و دانشجو، انتشار کارهای پژوهشی مشترک، برگزاری دوره‌های آموزشی و پژوهشی، تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان مشترک و نیز اقدام در زمینه کارآفرینی در دو کشور تأکید شده است.

دانشگاه کاشان هم اکنون با ۳۱۳ عضو هیئت‌علمی۹ هزار و ۵۰۰ دانشجو و ۲۵۰ رکتشه در مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری دانشجو می‌پذیرد.

تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی بین‌المللی بین دانشگاه کاشان و دانشگاه کر بلا امضا شد.

رئیس دانشگاه کاشان با اشاره به اینکه این تفاهم‌نامه زمینه همکاری گسترده‌ای را در زمینه‌های مختلف علمی و پژوهشی بین دو کشور فراهم می‌کند گفت:

این رویداد علمی بین‌المللی باهدف تقویت دیپلماسی علمی جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه گسترش ارتباطات علمی، پژوهشی با دانشگاه‌های کشورهای اسلامی برقرار شده است.

بهزاد کاشانی به بیان تاریخچه‌ای از فعالیت‌های دانشگاه کاشان پرداخت و افزود: حدود ۲ هزار